

Prestasjon eller presentasjon?

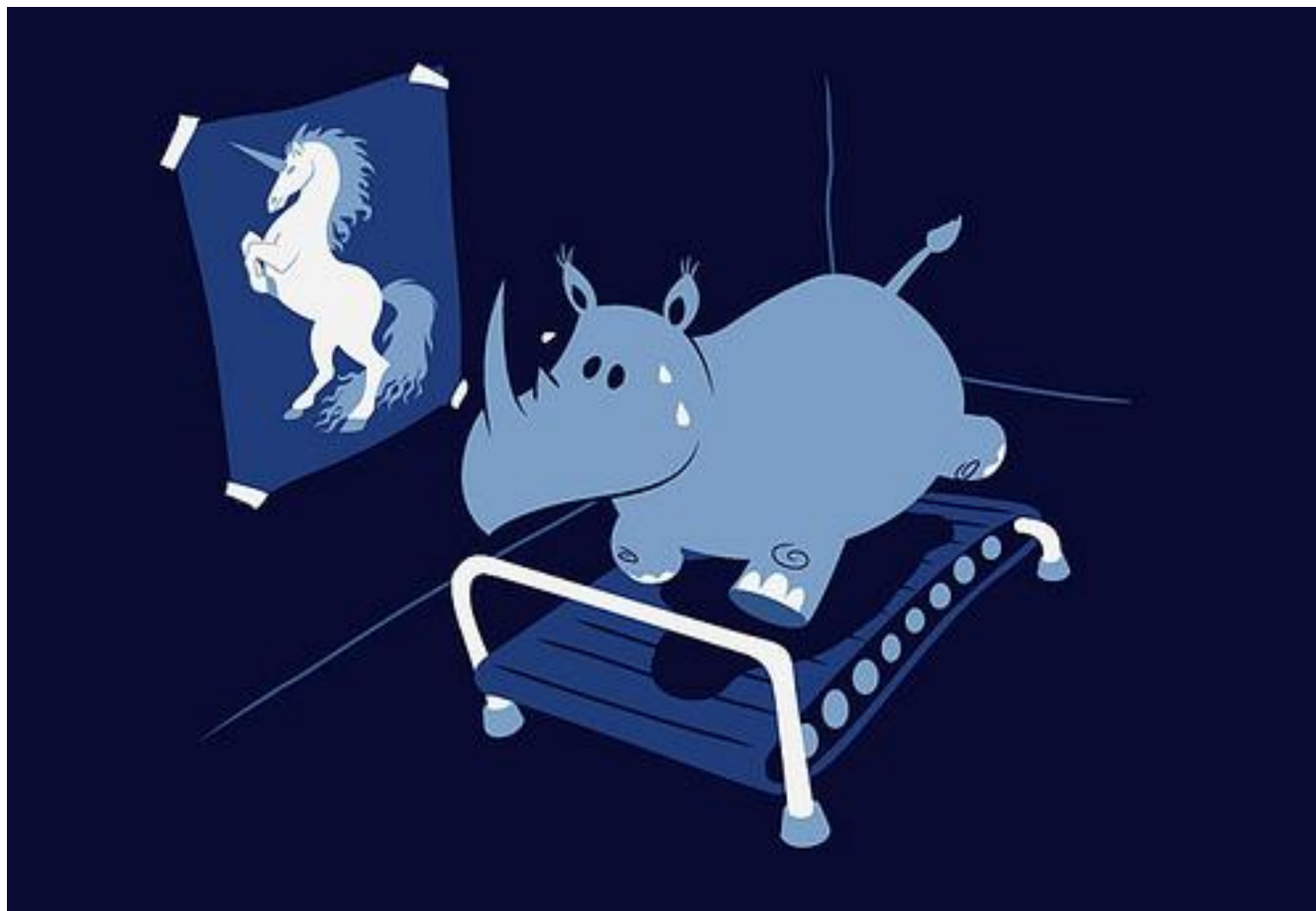
- Hvordan jobber vi med idrettsungdom -

Pia Mørk Andreassen
Daglig leder og Fysiolog
Olympiatoppen Vest-Norge

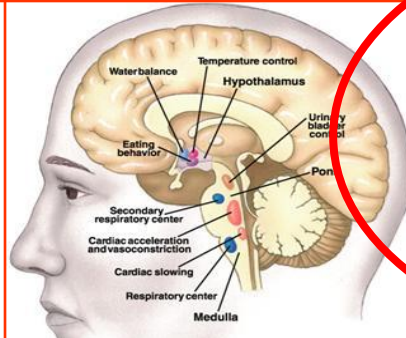

Prestasjon eller presentasjon?

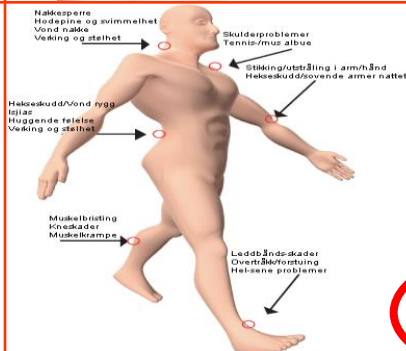
Kosthold i et helhetsperspektiv

Hodet

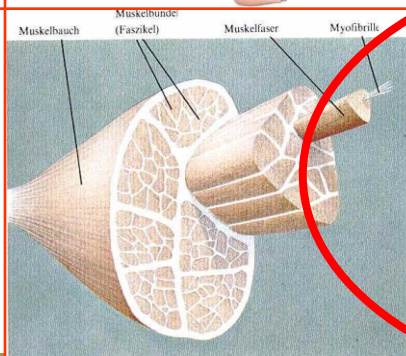
- Mat er følelser
- Mat er trivsel
- Mat er sosialt
- Mat er samvittighet

Kropp

- Energibalanse
- Forebygge skader
- Forebygge sykdom
- Kroppssammensetning
- Vekst

Muskel

- Glykogenlager
- Proteinsyntese
- Fettnedbrytning

En kropp i vekst og forandring

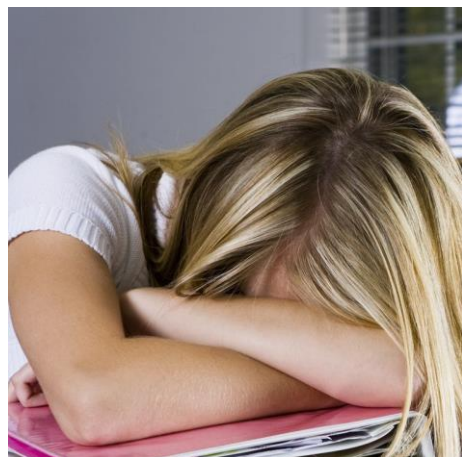
- Store forandringer i puberteten – alder fra 12-19
 - Ulik utvikling blant jenter og gutter
 - Fysiologisk
 - O₂
 - Fettvev
 - Hemoglobin
 - Muskelvekst og muskelstyrke
 - ”Armer og bein”
 - Prestasjon og resultat
 - Ny utfordring for utøver og trener/foreldre
- TÅLMODIGHET
- VÆR TRYGG
- TENK ENKELT

Kropp i utvikling – idrett og samfunn

Generasjon prestasjon

Hvorfor kan vi oppleve at råd rundt
kosthold blir komplisert?

karbohydrat

protein brukes
frukt melk indeks mindre prøve minutter minutt sjokolademelk
reduert måltidsmønster smoothies mengde per holde vikt
energi raskt dag godt muskulaturen
muskulatur væske bedre tillegg protein
utøvere vann hvert fett morgenenergi
viser utøvere derfor
tilgjengelig tid treningsøkten
oppretholde vanskelig prestasjon
moderat muskelmasse Mat intensiteten
spise økten
økning økten
treningen økten
matvarer lav
innta mer
økter økten
dagen
spesielt praktisk karbohydratrike
passende restitusjon idrettsutøvere
og måltider
løpet innta føre
oftest
Ca måltid måltidet samtidig
lavt
brødskeer pålegg viktigste
energilav balanse prestasjonen
blodsukkeret erstattes kg
flytende fleste timer konkurranse
drikke time 2-3 hvert fett morgenenergi
utøveren d treningsøkt
Utøvere eksempel høy større
15-20 yoghurt kroppen
varer styrketrening mengder flere
lengre anbefales økt gi
Karbohydrat inntas jo kroppsvekt mye intensitet høyere glykemisk normalt proteinrikt leverer inneholder alternativer produktene inntak
fibre små første
magen
anbefales økt gi
mat gran
trener

- Kunnskapens om matens effekter kommer til å bli mer og mer sofistikert – dette stiller store krav til oss som formidlere.
- Helsepåstander av mat vil øke.
 - «Annechen Bahr Bugge, sosiolog, SIFO»

Når sunt blir usunt – hva er smart for meg som utøver

Kostholdets betydning i idrett

- Skreddersy kosthold etter behov
- Eier egne rutiner og tar ansvar
- kunnskap om idretts-ernæring
- vektregulering og ergogene stoffer

- Kunnskap om fysiologiske og psykologiske endringer under puberteten
- Økt matvarekunnskap og tar selv ansvar for etablerte rutiner
- Time måltidene riktig til trening og restitusjon

- Regelmessig måltidsmønster og kunnskap om krav til mengde og type mat og drikke i for å sikre vekst og utvikling.
- Være med på matlaging
- Det praktiske tilrettelegges av foreldre og trenere

@Matglede

Mat er kroppens drivstoff

Mat gir kroppen næringsstoffer

Næringsstoffene forbrenner i cellene og gir kroppen energi

Energi gir kroppen drivstoff

Under aktivitet øker muskelarbeidet som igjen øker behovet for energi

Aktivitet øker behovet for mat og næringsstoffer

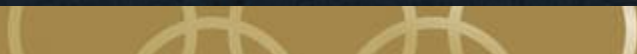
Generell ernæring - hvor begynner vi

- Kunnskap om
 - Hvorfor vi må spise
 - Inntak/mengde
 - Næringsstoffer
 - Måltidsmønster
 - Matvarevalg

Aktiv hverdag

- Hvor mye vi skal spise avhenger av hvor aktive vi er energibalanse
- Næringsbehovet er annerledes om man trener en gang i uken, flere dager i uken, hver dag eller flere ganger om dagen
- Ulike aktiviteter gir ulike energibehov

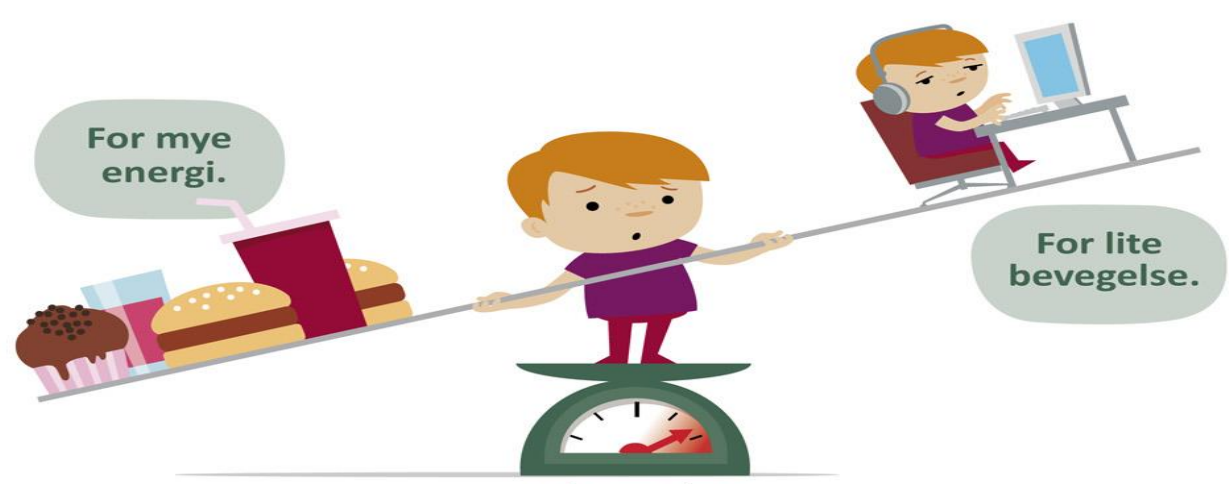

Mat og drikke =
ENERGI INN

Hverdags-
aktivitet
og trim =
ENERGI UT

Balanse = Normal vekt.

For mye
energi.

For lite
bevegelse.

Vekten øker.

Generelle kostholdsråd

- Generelt anbefaler norske myndigheter et allsidig kosthold.
- VARIASJON –
- Nordmenn har et ganske balansert kosthold, men fortsatt bør vi spise mer av bestemte matvarer og mindre av **METTET FETT, SALT og SUKKER**

Fint brød
0-25 % grovt

Halvgrovt brød
25-50 % grovt

Grovt brød
50-75 % grovt

Ekstra grovt brød
75-100 % grovt

Enkelt å velge sunnere

Viktige kostspørsmål

1. Når spiser du?

- Måltidsrytme og timing

2. Hva har du på tallerkenen?

- Måltidssammensetning

3. Hvilke matvarer spiser du?

- Matvarevalg

Måltidsveien til suksess

Spis smart!

- Innta mat og drikke fra alle matvaregrupper daglig:

1. Grove brød og kornvarer
2. Poteter, ris og pasta
3. Grønnsaker
4. Frukt og bær
5. Fisk, kylling, kjøtt og egg
6. Melk, yoghurt og ost
7. Matfett (margariner og vegetabilske oljer)

- Bruk tran eller omega-3 tilskudd med vitamin D daglig

Måltidssammensetning – 3 B`er

1/3 **B**ENSIN

(f.eks poteter, ris, pasta, brød)

1/3 **B**YGGESTEINER

(f.eks kjøtt, fisk, egg)

1/3 **B**ESKYTTELSE

(f.eks salat, wok, kokte grønnsaker)

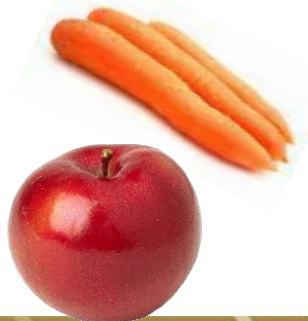
+ **M**OTOROLJE

(f.eks saus, dressing, olje, fet fisk)

Kosthold med frukt og grønt

Spis en regnbue hver dag!

Back to basic..

Hva sier de beste utøverne?

Langrennsjentenes råd til unge utøvere

- «Back to basic» - gjør det enkelt!
- Overskudd i treninga – spis mer når du trener mer!
- Tren for å få en kropp som skal prestere best mulig, ikke bli tynnest mulig
- Ha trivsel rundt matbordet

MAT - SAMSPILLSREGLER

1. Trivsel og ro rundt matbordet

2. «Praten rundt bordet skal IKKE handle om maten på bordet»

Oppsummering

- Fokus på matglede og trivsel
- Fokus på overskudd i treninga
- Fokus på kunnskap om hvilken vekt som er optimal for den enkelte utøver
- Fokus på kunnskap om vekst og utvikling
- Fokus på helse
- Fokus på kommunikasjon og et godt språk på et vanskelig tema hos både utøvere, trenere og ledere

- **VIKTIG MED TETT OPPFØLGING!**

BLOGG | TOUGH AIN'T GOOD ENOUGH!

NYHET | SUNN JENTEIDRETT CAMP 2011

◀ SØK

OM SUNN JENTEIDRETT

SPISEPROBLEMER?
HVA KAN JEG GJØRE?

MATPRAT
FOR IDRETTSJENTER

MINE FAVORITTER
SE JENTENES FAVORITTMAT

Ernæringsteamet i OLTV

Faglig ansvarlig: Pia Mørk Andreassen

Klinisk ernæringsfysiolog: Hege Østgaard

Ernæringsfysiolog: Elisabeth Birkeland

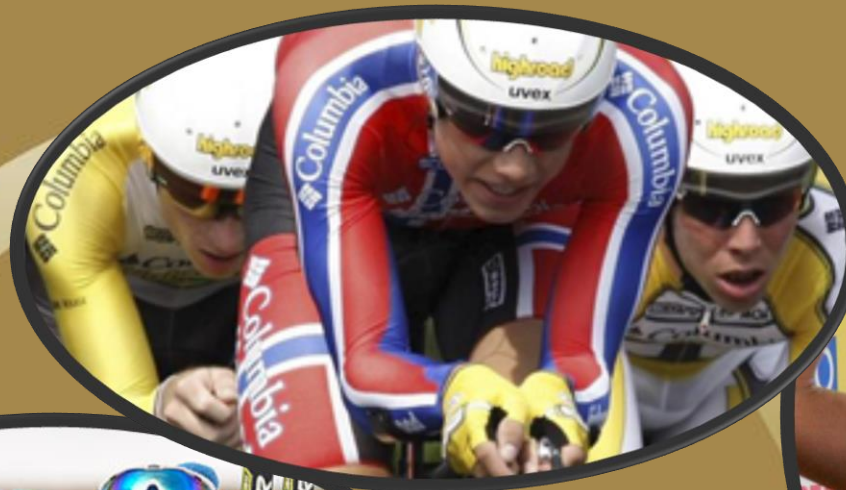
Vi tilbyr:

Foredrag for idretten

Kostveiledning og optimalisering

Helsesertifikat

Det finnes ingen snarvei til suksess –
det tar tid og det er hardt arbeid!!

Lykke til !